

Î N C H E I E R E

07 octombrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Cuciuc Tamara, reprezentată de avocatul Maștalin Tatiana,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Cuciuc Tamara și Cuciuc Victor împotriva Consiliului orășenesc Ialoveni, Primăriei orașului Ialoveni, Chirinciuc Diana, Chirinciuc Vitalie, Întovărășirea Pomicolă „Franionis” și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” (SCT Ialoveni), intervenient accesoriu notarul public Oleg Chetreanu, cu privire la anularea actelor juridice, recunoașterea dreptului de proprietate și introducerea modificărilor în Registrul bunurilor imobile

împotriva deciziei din 21 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 mai 2015, Cuciuc Tamara și Cuciuc Victor au înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orășenesc Ialoveni, Primăriei Ialoveni, Chirinciuc Diana, Chirinciuc Vitalie, privind anularea deciziei și recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului, cerere concretizată ulterior la data de 27 ianuarie 2016 și 29 iunie 2016.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, Cuciuc Victor și cu Russu Tamara s-au căsătorit la Sovietul sătesc Borosenii Noi, r-l Rîșcani la data de XXXX, căsătoria a fost înregistrată în registrul de stare civilă sub nr. 18. Din căsătoria lor au rezultat doi copii, și anume XXXX, născută la XXXX și XXXX, născută la XXXX, care deja au atins vârsta majoratului. În anul 1988, Cuciuc Tamara a devenit membru al ÎP „Comunalnic”, unde i s-a repartizat în posesie și folosință un teren de pământ cu o suprafață de XXXX m², situat în extravilanul or. Ialoveni. Pe acest teren soții Cuciuc au construit o casuță de livadă și construcții accesorii etc. Fiica reclamantilor, Chirinciuc (Cuciuc) Diana a înregistrat căsătoria cu Chirinciuc Vitalie la XXXX OSC Ialoveni sub nr. 15. Chirinciuc Diana și Chirinciuc Vitalie de comun acord și prin

înțelegere cu părinții s-au stabilit cu traiul în căsuța de livadă de pe teritoriul ÎP „Comunalnic”. În luna august din arhiva raională a r-l Ialoveni, Cuciuc Tamara a fost informată că lotul de pământ repartizat în posesie și folosință acesteia a fost privatizat de către fiica sa Chirinciuc Diana în temeiul deciziei Consiliului orășenesc Ialoveni nr.02/01-3 din 29 ianuarie 2003.

A specificat reclamanta că, ulterior a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 478 din 06 martie 2003, în temeiul căruia, de către administrația publică locală, a fost eliberat și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXX din XXXX.

A relatat că, prin decizia Consiliului orășenesc Ialoveni nr.02/01-3 din 29 ianuarie 2003, i-au fost lezate drepturile și interesele sale, deoarece Cuciuc Tamara, fiind membru al ÎP „Comunalnic” din 1988 deținea în posesie și folosință lotul de pământ, achitând la timp impozitele și cotizațiile convenite, mai mult, pe acest teren au construit și o căsuță de livadă. Nu cunoaște motivul, pentru care fiicei sale Chirinciuc Diana i s-a acordat dreptul de a privatiza acest teren pe care au construit căsuța de livadă, deoarece Cuciuc Tamara nu a renunțat la teren în favoarea fiicei și nu a dat acordul că de acest teren să beneficieze fiica sa. Consideră că autoritățile publice locale au manifestat un abuz de drepturi și i-au permis Dianei Chirinciuc să privatizeze acest teren.

La 29 iunie 2016, avocatul Maștalin Tatiana, în interesele reclamantilor Cuciuc Tamara și Cuciuc Victor a depus cerere de concretizare a cerințelor, invocând că în anul 1988 reclamantei Cuciuc Tamara ca lucrător al Primăriei orașului Ialoveni i s-a repartizat în posesie și folosință un teren de pământ situat în extravilanul or. Ialoveni, cu suprafața de aproximativ XXXX m², ca membru al ÎP „Comunalnic”, fapt confirmat prin certificatul și actele de la ÎP „Comunalnic” (actuala ÎP „Franionis”), anexate la cererea de chemare în judecată: planul terenurilor din ÎP „Comunalnic” din 1987; lista membrilor ÎP „Comunalnic”, actul predării mijloacelor bănești a cooperativei ÎP „Comunalnic”, ordinul de încasare a plății de membru al cooperative din 23 martie 1988 pe numele reclamantei Cuciuc Tamara.

Au susținut reclamantii că, pe terenul repartizat, în anii 1990-1995, au început construcția căsuței de vară, din mijloace proprii, fapt recunoscut de către fiica lor, Chirinciuc Diana. La finisarea lucrărilor de construcție reclamantii nu au semnat careva împutericiri, sau alte acte pe numele pârâtei Chirinciuc Diana, în privința inițierii procedurii de privatizare a terenului și legalizării căsuței de vară și a construcției auxiliare construite pe acest teren. La fel, Cuciuc Tamara niciodată nu a semnat nici un act prin care ar transmite pârâtei Chirinciuc Diana în folosință și dispoziție terenul din ÎP „Comunalnic”, înțelegerea între mamă și fiică fiind doar verbală de a locui temporar în căsuța pe timp de vară.

Consideră reclamantii că ilegal a fost depusă o cerere, către Primăria or. Ialoveni, fără anexarea actelor confirmative precum că Chirinciuc Diana este posesorul terenului din ÎP „Comunalnic” din anul 1988, și avea dreptul exclusiv să solicite privatizarea terenului. Abia în luna august a anului 2015, reclamantilor li s-a adus la cunoștință faptul înregistrării bunului imobil litigios pe numele pârâtei Chirinciuc Diana.

A opinat Cuciuc Tamara că, la rândul său, nu a semnat careva acte prin care s-a refuzat de folosirea și posesia terenului din cadrul întovărășirii pomicole, dânsa fiind

absolut în neștiință că fiica Chirinciuc Diana, a început procesul de legalizare a căsuței de vară și a privatizării pământului.

Au indicat reclamantii că, actele ce stau la baza privatizării pământului, legalizării construcției de către o persoană terță. Chirinciuc Diana, căreia nu i-a fost repartizat lotul de pământ de către ÎP „Comunalnic”, care nu a efectuat construcția casei pe acest teren, sunt lovite de nulitate absolută, fiind emise contrar legii, cu încălcarea procedurii de emitere a acestora, fiind acte fictive, deoarece posesor și gestionar al bunului imobil au fost și au rămas până în prezent doar reclamantii.

Au solicitat anularea deciziei Consiliului orașenesc Ialoveni nr.02/01-3 din 29 ianuarie 2003 cu privire la atribuirea lotului de pământ din întovărășirile pomilegumicole în proprietate privată Dianei Chirinciuc, fiind emisă cu încălcarea legii și a procedurii de emitere a actului, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXX din XXXX, eliberat de către Primăria or. Ialoveni pe numele Dianei Chirinciuc, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a terenului situat în or. Ialoveni extravilan Întovărășirea Pomicolă „Comunalnic”, încheiat între Primăria or. Ialoveni și Chirinciuc Diana la data de 30 ianuarie 2003 fiind un act fictiv, încheiat cu încălcarea legislației în vigoare, anularea procesului-verbal de recepție finală nr.26 din 20 iunie 2003, recunoașterea dreptului de proprietate a Tamarei Cuciuc și a lui Cuciuc Victor asupra bunului imobil - teren înregistrat sub nr. cadastral XXXX, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a cet. Chirinciuc Diana asupra bunurilor imobile înregistrate sub nr.cadastrale XXXX, situate în XXXX, extravilan, Întovărășirea Pomicolă „Franionis” 103.

Prin hotărârea din 03 mai 2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, cererea de chemare în judecată înaintată de Cuciuc Tamara și Cuciuc Victor împotriva Consiliului orașenesc Ialoveni, Primăriei orașului Ialoveni, Chirinciuc Diana, Chirinciuc Vitalie, Întovărășirea Pomicolă „Franionis” și IP ”Agenția Servicii Publice,, (SCT Ialoveni), intervenient accesoriu notarul public Oleg Chetreanu, cu privire la anularea actelor juridice, recunoașterea dreptului de proprietate și introducerea modificărilor în Registru bunurilor imobile, a fost respinsă ca fiind depusă peste termenul de prescripție extinctivă.

Prin decizia din 21 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Cuciuc Tamara, reprezentată de avocatul Maștalîn Tatiana și a fost menținută hotărârea din 03 mai 2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni.

În motivarea deciziei instanța de apel a reținut că, dreptul de proprietate asupra căsuței de vacanță din or. Ialoveni, extravilan, ÎP „Franionis” cu nr.cadastral XXXX (lot pomicol) și nr.cadastral XXXX a fost înregistrat după Chirinciuc Diana în baza procesului-verbal de recepție finală nr.26 din 20 iunie 2003, la data de 28 iulie 2003. Iar, în baza procesului-verbal de recepție finală nr.74 din 14 martie 2008, la SCT Ialoveni, a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra anexei și subsolului - la 27 martie 2008.

Astfel, Cuciuc Tamara și Cuciuc Victor fiind titulari ai dreptului de proprietate asupra lotului de pământ, au avut posibilitate reală de a se informa despre conținutul actelor contestate prin prezenta acțiune. Așadar, termenul de prescripție de 30 de zile pentru contestarea actelor administrative a fost omis. Prima instanță corect a conchis că Cuciuc Tamara și Cuciuc Victor au depus cererea de chemare în judecată cu încălcarea termenului de prescripție.

A menționat Curtea de Apel Chișinău că în cadrul judecării cauzei, prima instanță a creat participanților la proces, condiții echitabile pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al CEDO.

La 11 iunie 2020, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal, Cuciuc Tamara, reprezentată de avocatul Maștalin Tatiana, a depus recurs împotriva deciziei din 21 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărâri instanței de fond cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, la pronunțarea deciziei, instanța de apel nu a apreciat corect motivele invocate, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată. De asemenea recurenta nu este de acord cu hotărârea instanței de fond precum și a instanței de apel, le consideră neîntemeiate, deoarece instanțele inferioare nu au dat o interpretare corectă normelor de drept procesual și material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii.

A menționat recurenta că instanțele inferioare au interpretat eronat prevederile legale privind aplicarea termenului de prescripție extinctivă, nu au apreciat faptul, că termenul în care persoană poate să se adreseze în instanța de judecată pentru restabilirea unui drept încălcat decurge din momentul aflării despre încălcarea dreptului, iar în speță nu a fost încălcat termenul de 3 ani din momentul aflării de către recurentă despre decizia Consiliului or. Ialoveni de atribuire a imobilului în proprietatea privată unei persoane terțe. Susține recurenta că cererea de chemare în judecată a fost depusă în termenul legal, după ce a luat cunoștință cu decizia Consiliului or. Ialoveni, cu care recurenta nu a fost de acord și a solicitat anularea acesteia prin instanța de judecată, imediat după ce a aflat de existența deciziei.

Cosideră recurenta că actele ce stau la baza privatizării pământului, legalizării construcției de către Chirinciuc Diana, căreia nu i-a fost repartizat lotul de pământ de către ÎP „Comunalnic”, care nu a efectuat construcția casei pe acest teren, sunt lovite de nulitate absolută, fiind emise contrar legii, cu încălcarea procedurii de emitere a acestora, fiind acte fictive deoarece, posesor și gestionar al bunului imobil a fost și a rămas doar Cuciuc Tamara.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău, a pronunțat decizia contestată, în prezența avocatului recurentei Maștalin Tatiana, la data de 21 februarie 2020. Decizia Curții

de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces și recepționată de către Cuciuc Tamara la data de 14 aprilie 2020 (f.d 60).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Cuciuc Tamara a recepționat decizia motivată la data de 14 aprilie 2020. În această perioadă în Republica Moldova a fost instituită starea de urgență pînă la data de 15 mai 2020. Termenul de depunere a recursului a început a curge de la data de 16 mai 2020. Astfel, Cuciuc Tamara, reprezentată de avocatul Maștalin Tatiana s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 11 iunie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

La 29 iulie 2020 în adresa avocatului participanților la proces, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în

contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Cuciuc Tamara, reprezentată de avocatul Maștalin Tatiana, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul depus de Cuciuc Tamara, reprezentată de avocatul Maștalin Tatiana, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh